

י"ט כסלו ה'תשע"ד 22.11.13

מגזין מס' 255

שבת פרשת וישב/חג הגאולה י"ט וכ' כסלו

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

הפתח הלבוי

י"ט כסלו – חג הגאולה

יום ההילולא (יום הסתלקותו) של המגיד ממעזריטש (תלמידו, ממשיך דרכו וממלא מקומו של הבעל שם טוב הקדוש, ורבו של אדמו"ר הזקן), יום ג' פרשת וישב, שנת תקל"ג (1772), ומנוחתו כבוד (מקום קבורתו) באנאפאלי.

26 שנים בדיוק לאחר מכן אדמו"ר הזקן יצא לחירות ממאסרו הראשון – י"ט כסלו, יום ג' פרשת וישב, שנת תקנ"ט (1798), לפנות ערב.

קטע ממכתב רבינו הזקן: ברם כגון דא (אמנם בענינים כגון זה) צריך להודיע, כי יום אשר עשה ה' לנו יום י"ט כסלו, יום ג' שהוכפל בו כי טוב, יום הילולא רבא (יום ההילולא הגדול) של רבינו הקדוש נשמתו עדן (המגיד ממעזריטש), וכשקראתי בספר תהילים בפסוק "פדה בשלום נפשי", קודם שהתחלתי פסוק שלאחריו, יצאתי בשלום - מה' שלום.

יום התוועדות וקבלת החלטות טובות בקביעות עתים ללימוד התורה הנגלית בכלל ודא"ח (דברי אלוקים חיים - תורת החסידות) בפרט ברבים, וחיזוק דרכי החסידים באהבת רעים.

(מעובד על פי ה'יום יום' י"ט כסלו)

לוח שיעורים

שימו לב: בשל אירועי חודש כסלו/טבת, שינויים בתאריכי השיעורים הקבועים. פרטים בטבלה.

יום	עיר	כתובת	שעה	הערות	איש קשר
חמישי כ"ה כסלו 28/11/13	ירושלים	'שמיא' נחלאות, רח' עזרא רפאל 25 (ליד אגריפס)	20:30	שיעור שבועי	ברלה קרומבי 054-9-457-145
ראשון כ"ח כסלו 1/12/13	קרית אונו	בית הכנסת חב"ד רח' יהואש 10	20:00	שיעור שבועי	חיליק 054-6-924-770
שלישי ל' כסלו 3/12/13	תל אביב	'ממעל ממש' רח' המלך ג'ורג' 15	20:30	שיעור שבועי	חנוך וינר 054-770-88-57
רביעי א' טבת 4/12/13	פתח תקוה	רח' פינחס חגין 7 כפר גנים (מאחורי קניון גנים)	21:30	אחת לשבועיים	סיגל 050-6-255-376 רצוי sms
שני ו' טבת 9/12/13	באר שבע	בית הכנסת על שם קדושי אושוויץ רח' אברהם אבינו 2	20:30	אחת לשבועיים	אריאל רחנטל 054-472-49-06
רביעי ח' טבת 11/12/13	זכרון יעקב	אולם תכלית (מתנ"ס זכרון) דרך אהרן 4	20:30	אחת לשבועיים	רויטל 050-8-634-107
אירועים מיוחדים בחודש כסלו					
חמישי י"ח כסלו 21/11/13	קרית אתא	בית הכנסת "שובו-בנים" (נשים בלבד) פרטים אצל איש הקשר	19:30	חד פעמי	גניה אמונה 055-6-689-770
מוצ"ש כ' כסלו 23/11/13	נתניה	אולמי רון רח' שטמפפר 14	20:00	חד פעמי	נח סוליש 054-25-770-77
ראשון כ"א כסלו 24/11/13	ירושלים	בית הכנסת הגדול המרכזי בירושלים רח' המלך ג'ורג' 56 ירושלים	19:30	חד פעמי	חני 054-6-823-737
שני כ"ב כסלו 25/11/13	ירושלים הר-חומה	בית הכנסת 'משכן שמואל' (גן עירוני) רח' מנחם ברש רועי 13	20:30	חד פעמי	משה גולדשטיין 052-3-813-047
שלישי כ"ג כסלו 26/11/13	ישוב גן-נר	פרטים אצל איש הקשר	20:30	חד פעמי	אבשלום קיל 054-8-343-771
רביעי כ"ד כסלו 27/11/13	ישוב כוכב השחר	פרטים אצל איש הקשר	20:30	חד פעמי	טלי שאג 054-5-630-806
מוצ"ש כ"ז כסלו 30/11/13	ישוב נוקדים	פרטים אצל איש הקשר	20:30	חד פעמי	שניאור סגל 050-770-70-85

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

י"ט כסלו סיפור המאסר והגאולה

כמדי שנה בשנה יתכנסו בארץ ובכל רחבי תבל רבבות אלפי ישראל לחוג בצוותא את חג הגאולה בי"ט-כ' בכסלו. בימים אלה שוחרר רבי שניאור זלמן מלאדי, מייסד חסידות חב"ד, ממאסרו ברוסיה הצארית. בהתוועדויות יסבו יחדיו חסידים ואנשי מעשה לצד מבקשי ה' מכל חוג ועדה בישראל, יעלו את לקחי פרשת המאסר והגאולה ויעוררו את הלבבות להתחזק בלימוד תורת החסידות והליכה בדרכיה.

מחלוקות ועלילות

בימי אדמו"ר הזקן, הדור השלישי של החסידות, כבר היתה התנועה החסידית מבוססת למדי. מרכזי חסידות פרחו ופעלו כמעט בכל עיר ועיירה. ערים ואף מחוזות שלמים נסחפו לגמרי אל תוך ההוויה החסידית. רוח חדשה של שמחה וחיות בעבודת ה' החלה מפעמת בשכבות רחבות של העם היהודי במזרח אירופה.

התפשטותה של החסידות באותם ימים הביאה להתלהטות מחודשת של המחלוקת שפרצה בשחר ימיה של התנועה החסידית. הולכי רכיל ומחרחרי ריב הוציאו את דיבת החסידים רעה, והעלילו עליהם עלילות שקר כאילו סטו מדרכי התורה.

החיצים העיקריים כווננו לעברו של אדמו"ר הזקן, רבי שניאור זלמן מהעיר לאדי, מייסד חסידות חב"ד ומנהיגה הכללי של החסידות ברוסיה ובליטא.

למגינת לבם של מתנגדי בעל ה'תניא' וה'שולחן ערוך', עוררה גדולתו המופלאה בתורה, הן בנגלה והן בנסתר, את הערצתם של בני תורה (אף בערים כליטא, ממעוזי

ההתנגדות החריפים ביותר לחסידות), ורבים נמשכו ונתקרבו לתורת ודרכי החסידות.

לאחר שנוכחו כי אין בכחם לבלום בדרכי הסברה ושכנוע את התפשטותה של התנועה ההולכת ומתרחבת, החליטו קיצונים במחנה ה'מתנגדים' לנקוט בצעד נפשע ולהלשין הלשנה שקרית לשלטונות. הם העלילו כי הכספים שהרבי מקבץ ושולח להחזקת היישוב היהודי הנאנק תחת השלטון הטורקי בארץ ישראל, אינם אלא כספי תמיכה הנשלחים על ידו לאמפריה הטורקית במלחמתה בצאר הרוסי. לזה נוספו עוד הלשנות, שעסקו גם בצד האידיאולוגי של השיטה החסידית. כוונתם של המלשינים היתה להביא לחיסולו של הרבי, חס ושלום, ובכך 'להניף את הכורת' על תנועת החסידות כולה.

מאסר הרבי

מרכבה שחורה המיועדת להובלת מורדים במלכות, עשתה את דרכה בחשכת הליל ברחובותיה של העיירה ליאזנה (שברוסיה הלבנה). במקביל נעה פלוגת שוטרים מזויינים, בראשות קצין בכיר, אל אחד מבתי העיירה. חיש מהר הקיפו השוטרים את ביתו של הרבי.

הקצין הבכיר הודיע לאדמו"ר הזקן כי הוא עצור בפקודת הצאר הרוסי. הרבי נצטווה להיכנס אל המרכבה, ותחת משמר כבד יצאה המרכבה את רחובות העיירה

בדרכה לעיר הבירה, פטרבורג.

האופן שבו התבצע המאסר, וביחוד הובלת הרבי במרכבה השחורה הידועה לשימצה, לא הותירו ספיקות בלב החסידים בדבר חומרת הסכנה בה הרבי שרוי.

לא יאונה לצדיק כל אוון

בחול המועד סוכות בשנת תקנ"ט, כאשר באו החיילים לאסור את אדמו"ר הזקן, ביקש מהם הרבי שהות להרהר בדבר ויצא מן הבית מבעד הדלת האחורית, כשהוא שוקל בדעתו מה לעשות.

בהבינו כי היהודים שרויים בעיצומו של חג וכי המצב רגיש, החליט מפקד קבוצת החיילים לדחות את מאסרו ולהמתין עד לאחר החג. באסרו חג, למחרת שמחת תורה, שבו החיילים לבית הרבי לקחתו עמהם.

בעוד החיילים ממתינים, התייעץ הרבי עם אחד מגדולי חסידיו, ר' שמואל מונק'ס (שהיה ידוע בחכמתו ובשנינותו), אם להסכים להיאסר. השיבו ר' שמואל (בלשון רבים מפאת כבוד רבו) – "אם 'רבי' אתם, לא יקרה לכם מאומה; ואם אינכם 'רבי' – באיזו רשות נטלתם מעשרות אלפי יהודים את תענוגות העולם הזה!..."

מופתים בדרך למאסר

בדרכם למאסר, בצהרי יום שישי, ביקש הרבי לעצור את המרכבה לכבוד שבת. אולם השר האחראי סירב לבקשתו וציוה להמשיך בנסיעה.

לא עבר זמן רב, והנה לפתע נשבר אחד מגלגלי המרכבה והיא עצרה מלכת. מיד הוזעקו פועלים מהכפר הסמוך לתקן את התקלה והמרכבה המשיכה בדרכה. רק החלה המרכבה לנסוע, והנה נפל אחד הסוסים ומת. העגלון ההמום שלא הבין את סיבת הדבר רץ לקנות סוס חדש, אך גם לאחר רתימתו למרכבה לא הצליחו הסוסים להזיזה ממקומה. עתה, כשנעשה ברור כי יד ה'

בדבר, הועמדה המרכבה בצד הדרך והרבי שבת במקום. רק לאחר צאת השבת המשיכה המרכבה השחורה בדרכה לבית הסוהר.

בהגיעם לעיר הבירה פטרבורג, נכלא הרבי ב"מבצר פטרופבלובסק" האימתני, שם נחקר ארוכות אודות הטענות וההלשנות שטפלו עליו.

לתרגם חסידות למוחות מגושמים

עד מהירה כשנוכחו חוקרי הרבי בחכמתו הרבה ובטוהר לבבו, נפוצה בחוגי השלטון השמועה כי הנחקר הינו איש קדוש פלאי וחכם עצום שיד לו בכל החכמות. בזה אחר זה החלו מגיעים לכלאו אישי ממשל בכירים לתהות על קנקנו. כל השוהים במחיצתו התפעלו עמוקות מאישיותו הגדולה.

לאחר חקירות מרובות, זוכה הרבי מכל אשמה ושוחרר לביתו. לימים, סיפר הרבי, כי הדבר שהיה קשה עליו ביותר היה הצורך לענות לשאלות החוקרים בנוגע למהותה של החסידות. היה עליו להסביר ולתרגם מושגים דקים ומופשטים, להורידם ולהלבישם בביטויים והסברים גשמיים עד אשר יתקבלו הדברים גם במוחם המגושם של החוקרים.

איש אלוקים

ביושבו בכלא לבדו, לא חש הרבי כל פחד והיה שרוי כדרכו בביטחון גמור בה'. בתאו הקטן, שלא היו בו כל חלונות וקרני השמש לא חדרו לתוכו, היה הנר מקור האור היחידי ביום ולילה. לאחר מספר שבועות של שהות במקום, כאשר ניסה אחד החוקרים לבלבלו ושאלו באמצע היום: הרי עתה לילה, מדוע אינך ישן עכשיו? – ענה לו הרבי בשלווה ובפיכחון גמור: הרי עכשיו אמצע היום!

כששמע הצאר בכבודו ובעצמו אודות העציר המופלא, חפץ גם הוא להכירו. הוא פשט את בגדי מלכותו ונכנס

מדוע זה מגיע לי? השיבוהו: כיון שפירסמת סודות פנימיות התורה ברבים נתחזק עליך קטרוג בעולמות העליונים. אם כן, שאל הרבי, האם עלי לחדול מלהפיץ את תורת החסידות? אדרבה, ענו לו הצדיקים, כשתצא לחופשי יהיה עליך להמשיך בהפצה ביתר שאת וביתר עוז.

לאחר שחרורו מן המאסר בפטרבורג, נתעלתה עבודת אדמו"ר הזקן בהפצת מעיינות החסידות בכמות ובאיכות, שלא בערך לגבי עבודתו קודם המאסר.

גאולת י"ט-כ' בכסלו

הרבי ישב תפוס במאסר חמישים ושלושה ימים, בדיוק כמניין נ"ג פרקי ספר ה'תניא' שחיבר. ביום י"ט בכסלו שוחרר הרבי בשעת המנחה מבית הכלא, אך הוכנס בטעות ע"י משחרריו לביתו של יהודי שנמנה על מתנגדי החסידות. במשך שלוש שעות עינהו 'המתנגד' בנאצות וגידופים, עד אשר בליל כ' כסלו מצאוהו לבסוף החסידים והוציאוהו משם.

מיד עם צאתו לחירות כתב רבנו הזקן את האגרת הפותחת במילים "קטונתי מכל החסידים". באגרתו מזהיר הרבי את חסידיו כי אין להפוך את שמחת שחרורו לשכרות ניצחון ושמחה לאידם של ה'מתנגדים'. כי אם להיפך, כתב הרבי, עליהם "להשפיל רוחם ולבם", ואזי "אולי ייתן ה' בלב אחיהם כמים הפנים לפנים".

יתרון האור הבא מן החושך

כאשר באו חיילי הצאר לאסרו, הורה מיד בעל ה'תניא' לשלוח שליח לרבי לוי יצחק מברדיצ'ב (סניגורם של ישראל) ולמסור לו 'פדיון נפש'. השליח יצא בבהילות ושכח לשאול לשם אימו של הרבי (פרט חיוני בבקשת ברכה ותפילה).

כשהגיע השליח לרבי לוי יצחק וסיפר אודות המאסר, נפל הצדיק על הארץ וזעק זעקה גדולה ומרה. וכששאל

לבקרו בתאו מחופש לאיש פשוט. אך נכנס הוא אליו, מיד קם לקראתו הרבי וחלק לו כבוד מלכות. השתומם הצאר וחש כי עומד הוא במחיצתו של איש אלוקים.

זיכוך התחתון מצד גדרו הוא

בכל פעם שהוצא הרבי לחקירה, הובילוהו בסירה מבנין בית הסוהר ששכן בלב הנהר אל בנין החקירות. לילה אחד, ביושבו בסירה בדרכו לחקירה, רצה הרבי לקדש את הלבנה וביקש מהפקיד לעצור את הסירה. הלה סירב והמשיך בהפלגה. לפתע, עצרה מאליה הסירה מלכת. להפתעת הפקיד, לא קידש הרבי את הלבנה אף שנזדמנה לו שעת הכושר לכך. נרעש מן המופת הגלוי שהתחולל לנגד עיניו, המשיך הפקיד להשיט את הסירה. כעבור זמן, כאשר שוב ביקשו הרבי לעצור, הסכים הפעם הפקיד ובתנאי שהרבי יברכו. כתב הרבי ברכות לעשירות ולאריכות ימים בכתב ידו הקדושה על פתק ונתנו לפקיד. הלה עצר את הסירה והרבי קידש את הלבנה. לימים נודע כי נתקיימו בפקיד ברכותיו של הרבי והוא אכן נתעשר והאריך ימים.

באחת משיחותיו, בספרו סיפור זה, הוסיף הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו ואמר: בסיפור זה משתקף ענין יסודי בשיטתו של אדמו"ר הזקן בעבודת ה' - הגם שהראה כי ביכולתו לחולל מופת שלמעלה מדרך הטבע, מכל מקום, באשר תכלית העבודה אינה שבירת הטבע כי אם זיכוכו מצד גדרו הוא, על כן לא קידש את הלבנה עד אשר פעל על הפקיד לעצור את הסירה מרצונו הוא.

ביתר שאת וביתר עוז

באחת משיחותיו מספר הרבי הקודם, אדמו"ר הרי"ץ (רבי יוסף יצחק שניאורסון), אודות בואם של שני צדיקים גדולים מעולם האמת לבקר את הרבי במאסרו. היו אלה הבעל שם טוב הקדוש והרב המגיד ממזריטש. לשאלת הרבי: מה חטאי שאני אסור בבית האסורים

הראשונים והאחרונים, הזוהר, קבלת האר"י ז"ל וכו' נתגלו בדיוק בשעה שהועידה להם ההשגחה העליונה, כך, משהגיעה שעתה של החסידות הכללית של הבעל שם טוב הקדוש להתגלות, החל מתנוצץ בעולם אורו של משיח. ובענין הפצת המעיינות חוצה, כאשר הגיעה שעתה של תורת חב"ד להתגלות, הרי שעם גאולת אדמו"ר הזקן החל שלב עקרי בקירוב הגאולה האמיתית והשלימה על ידי הבנת סודי סודות התורה אפילו בשכל האנושי, ועד לשלימות הגילוי בתורתו של משיח.

תורת חסידות חב"ד היא פנימיות תורת ישראל, ועל כן שייכת היא לכלל ישראל ללא יוצא מן הכלל. כל איש ואשה מישראל באשר הם, למן תלמידי החכמים שתורתם אומנותם ועד לאלה הטרודים בעמל יומם, מחוייבים כולם לקבוע עתים לידע, להכיר ולהרגיש את מי שאמר והיה עולם. תורת החסידות מעמידה את לומדיה נוכח פני ה', מפיתה שמחה והתלהבות בעבודת ה' ומחדירה חיות פנימית בחיי היומיום היהודיים.

זהו שאמר אדמו"ר הזקן אודות שמחת גאולתו, היא שמחת גאולת תורת החסידות: "מי שישמח בשמחתי (שמחת גאולת י"ט כסלו) - אוציאנו מן המיצר אל המרחב".

אשר על כן ביום זה נוהגים החסידים לברך איש את רעהו: "חג שמח! לשנה טובה בלימוד החסידות ובדרכי החסידות תכתבו ותחתמו!"

לשם אימו של הרבי, התנצל השליח באומרו כי שכח לברר זאת. פתח רבי לוי יצחק חומש בראשית שהיה מונח על שולחנו, והספר נפתח בפסוק: "וירא יעקב כי יש שבר במצרים". אמר הצדיק: "שבר - ראשי תיבות: שניאור בן רבקה", ואכן כיוון הוא לאמת.

כדוגמת יעקב שראה ברוח קודשו כי דוקא במצרים יש 'שבר' (מזון לשבור את הרעב), כך, מן השמים, גילו לרבי לוי יצחק כי דוקא ייסורי המאסר עתידים לעורר אצל אדמו"ר הזקן את כוחותיו הכמוסים, מה שיביא להתגלות עצומה של רזין דרזין דאורייתא (סודי הסודות של פנימיות התורה).

ראש השנה לחסידות

באחת מאגרותיו מכנה כ"ק אדמו"ר הרש"ב (רבי שלום דובער) את י"ט בכסלו 'ראש השנה לחסידות'. כשם שבראש השנה יורדת לעולם החיות הכללית על כל ימות השנה, כך בי"ט בכסלו נפתחים במרום אוצרות השפע והברכה של פנימיות התורה ומתחדשת נתינת כח כללית לכל השנה החדשה, ממנה יכול כל אחד ואחד לשאוב כוחות מחודשים ללימוד החסידות ולהליכה בדרכיה.

חג גאולת אדמו"ר הזקן ממאסרו הוא חג גאולת תורתו, תורת חסידות חב"ד, שהפצת מעיינותיה (מעיינות החיות האלוקית שבתורה) חוצה - היא היא ההכנה לביאת משיח צדקנו. אמרו חז"ל "את הכל עשה (הקב"ה) יפה בעתו" - כשם שהמשנה, הגמרא, מדרשי חז"ל, ספרי

בקרר אותנו: www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

עזרה ראשונה לנפש

סדר התנא

הסיפור השבועי

מהו תלמיד חכם

לאותו גביר היה חתן, שלימים התפרסם כגאון גדול, ושמו רבי שמואל מאדילס. סביב שולחן השבת התנהלו שיחות תורניות מעמיקות, בניצוחו של חתן הגביר, אך רבי שניאור זלמן ישב ושתק, והכול חשבוהו לבחור פשוט המחזר על הפתחים.

במוצאי השבת ישב החתן רבי שמואל ללמוד עם ה'חברותא' שלו, והאורח הלבוש כעני ביקש רשות לשבת לצידם ולהתחמם ליד התנור. השניים הסכימו ברוב לב, ומהר מאוד צללו בים התלמוד ופלפלו בסוגיות עמוקות. בלימודם נתקלו בפירוש רש"י מוקשה. הם התייגעו רבות למצוא לו ביאור, והדבר לא עלה בידם.

כאשר רבי שניאור זלמן ראה בצערם, הגיב: "סלחו לי, אך בדרך שלמדתם עד עתה לא תבינו את דברי רש"י". השניים זקפו גבות ורבי שניאור זלמן המשיך: "טעיתם בפירוש רש"י כמה דפים קודם לכן, ולכן הבנתם בטעות גם כאן".

תימהונם גבר והלך והם ביקשו ממנו להסביר את כוונתו. הצעיר דפדף בגמרא כמה דפים לאחור, ושאלם איך הבינו את פירוש רש"י שם. כשאמרו לו השניים איך למדו את דברי רש"י, הקשה רבי שניאור זלמן קושיה עצומה על דרך הבנתם, והם נדהמו מחריפות השאלה ומעמקותה.

הבחור הסביר כיצד הוא מבין את דברי רש"י, ואור חדש ניצת בעיני השניים. הם למדו שוב את הרש"י המוקשה, לאור הסברו, וראו שכדבריו, דברי רש"י נהירים ברורים ואין מקום לקושי כלל. עתה גברה סקרנותם לדעת מי הוא.

הם החלו לחקרו, אך רבי שניאור זלמן לא רצה

נדוניה נכבדה נתן ר' יהודה סגל, תלמיד חכם ידוע ומעשירי העיר ויטבסק, בבואו להשיא את בתו היחידה והמיוחדת שטרנה. גדולתו של החתן, שזה עתה מלאו לו חמש עשרה שנים, נודעה אז בכל האזור. כבר בהיותו בן שלוש עשרה הוכתר בתואר הנכבד "רב תנא הוא ופליג". סיפרו עליו כי הוא בקי בתורת השל"ה הקדוש, וכי כל הנהגותיו מדוקדקות על פי תורת הסוד.

זו היתה תחילת דרכו של אדמו"ר הזקן, רבי שניאור זלמן מלאדי, הנודע גם בכינוי 'בעל התניא'. מכל גדולי ויטבסק, שחפצו בו, זכה בו ר' יהודה סגל. הוא נתן בידי חתנו חמשת אלפים רובלי כסף, סכום עצום בזמנו, מתנת נדוניה.

זמן קצר לאחר החתונה הופתע החותן העשיר לגלות כי את כל הכסף העביר חתנו לידי עשרות משפחות, שלא הצליחו להתפרנס בעיר, כדי לאפשר להן לפתח משק חקלאי באדמות שסביב העיר. החתן הצעיר סבר כי מעבר מעסקי מסחר לחקלאות ייטיב עם היהודים, והועיד למטרה הזאת את כל כספי הנדוניה שלו. לחותנו זו היתה ההפתעה הראשונה, אך בהחלט לא האחרונה.

בימים ההם היתה החסידות בראשית דרכה. הבעל שם טוב נסתלק ואת מקומו תפס תלמידו, רבי דובער, המגיד ממזריטש. העילוי הצעיר החליט לצאת למזריטש. לשואלים אותו ענה: "ללמוד אני קצת יודע, אבל להתפלל עדיין אינני יודע, וזאת לומדים במזריטש".

בדרכו למזריטש החליט רבי שניאור זלמן להסתיר את זהותו. בערב שבת הגיע לעיר מינסק, לבוש כהלך עני, וגבאי בית הכנסת סידר לו מקום אכסניה אצל אחד הגבירים בעיר.

רבי שניאור זלמן. הוא עלה לקומה העליונה של בית המדרש, ששם ישב רבי שניאור זלמן בחברת הגאונים, וברגע של פנאי הציג את עצמו והחל להעלות את שאלותיו.

שעה וחצי ישב רבי שמואל ושטח שאלות וקושיות בתלמוד הבבלי והירושלמי, בראשונים ובאחרונים, ורבי שניאור זלמן השיב לו בנחת על כל דבר ודבר, לפליאת כל הגאונים.

רבי שמואל קם בהתרגשות רבה ובירך ברכת 'חכם הרזים'. הוא נפרד בחום מרבי שניאור זלמן, וירד במדרגות בית המדרש מלא התפעלות מקדושתו ומגאונותו. מיד התרכז סביבו קהל רב מאנשי העיר שרצו לשמוע את רשמיו מרבם של החסידים. אמר להם רבי שמואל כך:

"בתלמוד הבבלי והירושלמי מופיעה פעמים רבות השאלה מהו גדרו של תלמיד חכם אמיתי. האמינו לי, לכל הדעות הרב הוא 'התלמיד חכם' של דורנו!..."

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

שיזהוהו ועד מהרה יצא מהבית ונעלם. השניים לא נואשו והוסיפו לחקור ולדרוש, עד שגילו את שמו ואת היותו חתן הגביר מוויטבסק, המפורסם בהיותו עילוי עצום. רבי שמואל חש צער רב על שלא הספיק לשוחח עוד עמו.

חלפו שנים. רבי שניאור זלמן יסד את חסידות חב"ד וקבע את מקום מושבו בלאדי. רבי שמואל, שזכר היטב את פגישתו עמו בצעירותו, השתוקק מאוד לפגשו שוב, אך הדבר לא יצא אל הפועל.

סוף סוף הגיעה ההזדמנות. על רקע המאבק בין חסידים למתנגדים הוחלט לקיים ויכוח פומבי בעיר מינסק. גדולי ליטא הוזמנו לוויכוח, ובראשם הגאון הגדול רבי שאול מווילנה, ואילו רבי שניאור זלמן הוזמן לייצג את עמדת החסידות. גדולה היתה שמחתו של הגאון רבי שמואל, והוא קיווה כי עתה יוכל לפגוש את רבי שניאור זלמן ולשוחח עמו.

בהגיע רבי שניאור זלמן למינסק הלך רבי שמואל אליו, ואחריו הלך משרתו ובידו חבילת ספרים. במשך השנים הצטברו אצלו קושיות רבות, והוא רצה להעלותן לפני

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד')

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת וישב

יוסף בעל החלומות

יעקב ובניו משתקעים בארץ כנען וממשיכים במסורת אביהם לעסוק ברעיית צאן. יוסף בן הזקונים אהוב על יעקב וזוכה ליחס מיוחד (כדוגמה לדבר מציינת התורה את כתונת הפסים המיוחדת שתפר יעקב ליוסף). הדבר מעורר כלפי יוסף את קנאת האחים ושנאתם. יוסף מצדו, בשל הקפדתו היתירה על קיום המצוות כהלכתן, מלבה את קנאתם ושנאתם כלפיו בדווחו לאביו אודות מעשי אחיו כל אימת שאינם נראים כשרים בעיניו.

המתח בבית גובר כאשר מספר יוסף לבני משפחתו אודות שני חלומות שחלם. בחלומו הראשון מאלמים האחים אלומות שיבולים בשדה, והנה מזדקפת אלומתו של יוסף ואלומות אחיו משתחוות לה.

שנאת האחים כלפי יוסף גוברת, והם פונים אליו בזעם: ”המלוך תמלוך עלינו, אם משול תמשול בנו”!

חלומו השני של יוסף מעורר גם את רוגזו של אביו. בחלומו משתחוים אליו השמש והירח ואחד עשר כוכבים. כלומר יוסף רואה בחלומו כי מלבד אחיו, משתחוים לו גם הוריו, יעקב ורחל, ’השמש והירח’.

אלא שלמרות רוגזו, מבין יעקב, כי חלומות יוסף אינם דברי רהב ריקים מתוכן. הוא נוצר בלבו את סיפורי חלומות בנו וממתין לבאות.

אחריתה של קנאה

האחים רועים בשכם את צאן אביהם, ויוסף הקטן שהושאר בבית, נשלח במצות אביו לשאול בשלומם.

בראות האחים את יוסף מתקרר לקראתם, זוממים הם

להורגו. ראובן הבכור, מתוך תחושת אחריות כלפי אביו, מסכל את כוונתם להורגו ומשכנעם להשליך את יוסף לבור. בלבו פנימה מתכוון ראובן כי מאוחר יותר יחלץ את יוסף מן הבור וישיבו הביתה. האחים מפשיטים מעל יוסף את כתונת הפסים, טובלים אותה בדם חיה ומורידים אותו אל הבור. בעוד הם יושבים לאכול, עוברת במקום שיירת סוחרים. באותה שעה נעדר מן המקום ראובן הבכור. יהודה, שאינו מודע לכוונת ראובן לחלץ את יוסף, מבין אף הוא כי המתת יוסף בבור הינה צעד קיצוני מדי. הוא מציע למכור את יוסף לסוחרים הישמעאלים. וכך, לאחר שעבר מיד ליד בין סוחרים עבדים, הורד יוסף למצרים ונמכר לבסוף לפוטיפר הממונה על בית פרעה.

כשחוזר ראובן אל אחיו ומגלה לתדהמתו כי יוסף אינו בבור, הוא מזדעזע וקורע בצערו את בגדיו. האחים שבים לביתם ובידיהם כתונת הפסים הספוגה בדם עיזים. לבו של יעקב נשבר. הוא קורע את בגדיו וזועק ”כתונת בני... חיה רעה אכלתהו... טרוף טורף יוסף”!!! יעקב מתאבל על בנו האהוב יוסף וממאן להתנחם.

בעקבות מכירת יוסף מאבד יהודה את מעמדו וחשיבותו במשפחה. בראותם את גודל צערו ושיברון לבו של אביהם, מאשימים אותו אחיו ברפיסה והעדר מנהיגות על שלא מנעם מלמכור את יוסף.

יהודה ותמר כלתו

התורה מספרת אודות התרחקות יהודה ממשפחתו, נישואיו לבת שוע הכנעני ולידת שלושת בניו ער, אונן ושלה. לאחר מכן מסופר אודות נישואי תמר לער בנו

יוסף ואשת פוטיפר

יוסף שנמכר לעבד לפוטיפר, שר בית המטבחים של פרעה מלך מצרים, מצליח בכל מעשיו ונושא חן בעיני אדונו. עד מהירה מגלה פוטיפר כי עבדו הצעיר הינו בעל כישורים נדירים וכי סגולה רוחנית מופלאה מלווה אותו ומביאה ברכה לביתו. הוא נותן בו אמון מוחלט ומפקיד בידיו את ניהול כל עניני הבית.

אשת פוטיפר שנותנת עיניה בעלם העברי יפה התואר ומנסה לפתותו ללא הצלחה, אווזת בבגדיו בשעה שאין איש בבית ומושכת אותו אליה. יוסף מתחמק מאחיזתה ובורח מן הבית בהשאירו אחריו בידיה את בגדו העליון.

מאוכזבת וכעוסה, מעלילה אשת פוטיפר על יוסף כי הוא שניסה לתקוף אותה, וכהוכחה לדבריה היא מראה לבעלה את בגדו שנשאר בידיה. פוטיפר הזועם משליך את יוסף לבית הסוהר, למחלקה בה אסורים שרי המלך שסרחו.

גם בבית הסוהר מצליח ה' את דרכו, ויוסף נושא חן בעיני שר בית הסוהר שמפקיד בידיו את הניהול השוטף של בית האסורים.

חלומות ופתרונם

אל בית הסוהר מגיעים שני אסירים חדשים: שר המשקים ושר האופים של המלך פרעה. חטאם של שני מסכנים אלה: הראשון מזג למלך כוס יין שנמצא בה זבוב, והשני הגיש לו מאפה ובו גרגרי אבן.

בוקר אחד, לאחר ששהו השניים כשנה בבית הסוהר, פוגש אותם יוסף והנה פניהם נפולות. מסתבר שכל אחד מהם חלם בלילה חלום מוזר שטורד את מנוחתו. יוסף החכם והכשרוני מציע את עזרתו בפתרון חלומותיהם.

שר המשקים פותח ומספר: והנה בחלומי גפן בעלת שלוש זמורות (=ענפים) ועליהן ענבים בשלים, והוא, שר המשקים, מחזיק את כוס המלך בידו, סוחט לתוכה את הענבים ומגיש את המשקה למלך.

בכורו, שנפטר בשל חטאיו. לאחר פטירת ער נישאת תמר לאונן על מנת להקים זכר לאחיו. אלא שגם את אונן ממית ה' בחטאו, על שלא חפץ להעמיד צאצאים לתמר. תמר מקווה כי תוכל להינשא לשלה צעיר הבנים, אלא שתקוותה נכזבת. יהודה, שחושש שמא יהיה גורל בנו הקטן כשל שני אחיו הגדולים, דוחה את תמר ומתרחק כי שלה צעיר מלהינשא.

תמר הצדקת יודעת היטב כי כלל אינה אשמה במות בני יהודה וחשה עצמה פגועה. לאחר מות אשת יהודה, מציבה לו תמר מארב, פיתיון. בהכירה את הדרך בה הוא הולך עם חבירו חירה אל גוזזי צאנו בתמנת, מחליטה היא לשבת על אם הדרך מכוסה בצעיף כפרוצה. יהודה בא אליה ומבטיחה כי ישלח לה בשכרה גדי מן הצאן. היא מסכימה, אך דורשת שישאיר בידיה עירבון. יהודה משאיר בידיה את טבעת חותמתו, אדרתו ומטהו.

ברצותו לקיים את הבטחתו, שולח יהודה את הגדי בידי ידידו חירה על מנת שיטול ממנה את חפציו. הלה יוצא לשליחותו אך להפתעתו טוענים אנשי המקום כי אין במקום אשה העונה לתיאורו. יהודה מבין כי הסתבך באשר חפציו האישיים נותרו בידי האשה המסתורית. אלא שעדיין אינו יודע עד היכן מגיעים הדברים...

לאחר כשלושה חודשים נודע ליהודה כי כלתו תמר, בת שם הכהן, הרתה לזנונים (שהרי היה עליה להמתין עד אשר ייבמה שלה בנו הצעיר). על כן הוא פוסק כי תוצא להישרף כדין בת כהן שזנתה.

תמר החסודה אינה חפצה להלבין את פני יהודה חמיה ברבים. היא מוציאה את מקלו, אדרתו וטבעתו ואומרת כי הרתה לבעל החפצים הללו. עתה מבין יהודה כי ממנו הרתה תמר וכי צדקה ממנו, שהרי מנע ממנה את שלה בנו הצעיר.

תמר שצדקתה יוצאת לאור זוכה ללדת ליהודה שני צדיקים, פרץ וזרח התאומים.

יוסף פותר את חלומו באומרו כי שלושת ענפי הגפן רומזים לשלושה ימים, וכי הגשת הכוס בידו למלך מלמדת אשר בעוד שלושה ימים יחון אותו המלך ויחזירו לתפקידו. יוסף מנצל את ההזדמנות ומבקש משר המשקים כי יזכירוהו לטובה לפני המלך לשחררו מבית הכלא באשר הושיבוהו בו על לא עוול בכפו.

אחריו פותח ומספר שר האופים את חלומו: בחלומי, על ראשי שלושה סלי נצרים. בסל העליון מיני מאפה של בית המלך ועוף אוכל מתוך הסל.

הפעם פתרונו של יוסף קשה ואכזרי. אף בחלומו של שר האופים רומזים שלושת הסלים לשלושה ימים. אולם

העוף האוכל מן הסל מעל ראשו מלמד כי בעוד שלושה ימים ידון המלך גם בענינו, דינו ייגזר לתלייה ועוף השמים ינקר את ראשו.

חולפים שלושה ימים, והנה חג גדול במצרים – יום הולדתו של פרעה. במצות המלך מובאים לפניו עניניהם של השרים החוטאים כדי לדון בהם. על שר המשקים הוא גוזר כי ישוב לתפקידו כבראשונה, ואילו בענינו של שר האופים גוזר המלך כי ייתלה על עץ.

שר המשקים אכן חוזר לשמש בתפקידו, אך שוכח מהבטחתו ליוסף ואינו מזכירו לטובה לפני המלך!

חסידות על הפרשה וישב

מזו, גילויי אורות אלו למטה עלולים להזיק, ובדוגמת המסופר בגמרא (חגיגה יד) על בן-זומא ש'הציץ ונפגע', מכיון שלא היה בכחו להכיל ריבוי אור כזה (הדבר דומה לאדם המביט בשמש ללא זכוכית כהה, אשר לא רק שאינו מסוגל לראות, אלא עוד גורם הדבר נזק בעיניו).

לפני מתן תורה, כשהיה בכח האבות והשבטים להכיל אורות נעלים אלו – היו הייחודים מנישואים; כאלה מותרים, ויתירה מזו, אף הביאו לתכלית העילוי; אך לאחר מתן תורה, שניתנה התורה לכולם בשווה – נאסרו נישואים אלו על כולם.

(לקוטי שיחות' כרך ה, עמ 273-274)

ניתנה התורה לכולם בשווה וכל בנותיו (לז, לה) ...אחיות תאומות נולדו עם כל שבט ושבט, ונשואם (רש"י)

כיצד ייתכן שרוב השבטים (מלבד יהודה, אפרים ומנשה) נשאו אחיות, דבר שהוא איסור חמור לאחר מתן תורה? (זאת ועוד: רובו של עם ישראל בא לעולם מנישואין אלו!).

אלא בזהר הקדוש ובספרי הקבלה (והדברים מוסברים בתורת החסידות) מובא הטעם על איסורי עריות: ענינים אלו מורים על ייחודים רוחניים נעלים ביותר, שמצד מעלתם אין אנו מסוגלים להכילם. יתירה

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

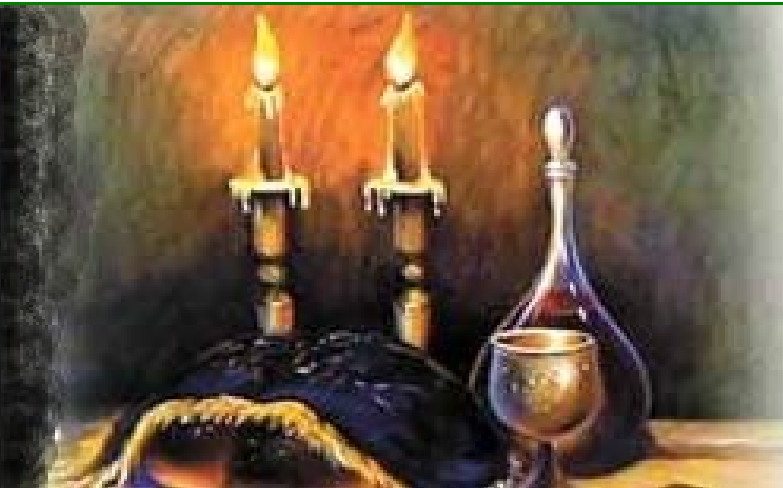
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:16	16:01	י-ם
17:17	16:15	ת"א
17:15	16:05	חיפה
17:19	16:20	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון